

Шифр Спеціальності 052	Спеціальність «Політологія», ОП «Політичний менеджмент»	Сторінка

Київський національний університет
будівництва і архітектури
Кафедра
Політичних наук і права

«Затверджую»

Завідувач кафедри

/ Євген Перегуда /

30 червня 2023 р.

Розробник силабуса

/ Валентина Згурська /

СИЛАБУС

Основи наукових досліджень

(назва освітньої компоненти (дисципліни))

1) Шифр за освітньою програмою: ОК310
2) Навчальний рік: 2023/2024
3) Освітній рівень: бакалавр
4) Форма навчання: денна, заочна
5) Галузь знань: 05 СОЦІАЛЬНІ ТА ПОВЕДІНКОВІ НАУКИ
6) Спеціальність, назва освітньої програми: 052 Політологія ОП «Політичний менеджмент»
7) Статус освітньої компоненти: обов'язкова
8) Семестр: 6
9) Контактні дані викладача: Згурська Валентина Леонідівна кандидат політичних наук, доцент Профіль на сайті: http://surl.li/fizck e-mail: zgurska.vl@knuba.edu.ua
10) Мова викладання: Українська
11) Пререквізити (дисципліни-попередники, які необхідно вивчити, щоб слухати цей курс): «Історія філософії та філософської думки», «Історія зарубіжних політичних вчень», «Історія політичної думки України», «Сучасна зарубіжна політологія», «Неоінституціоналізм та сучасні політичні інститути».
12) Мета курсу: навчити студентів основам методології та методики наукових досліджень за профілем майбутньої спеціальності.

13) Результати навчання:

№	Програмний результат навчання	Метод перевірки навчального ефекту	Форма проведення занять	Посилання компетентності
1	ПРН 08. Вміти використовувати базовий категорійно-понятійний та аналітично-дослідницький апарат сучасної політичної науки.	Проміжний та підсумковий контроль (залік, захист індивідуальної роботи)	Лекції, практичні заняття та самостійна робота	ІК ЗК01 СК01 СК02

Шифр Спеціальності 052	Спеціальність «Політологія», ОП «Політичний менеджмент»	Сторінка

Київський національний університет
будівництва і архітектури

Кафедра

Політичних наук і права

2	ПРН 10. Вміти описувати, пояснювати й оцінювати політичні процеси та явища у різних історичних, соціальних, культурних, ідеологічних контекстах.	Проміжний та підсумковий контроль (залік, захист індивідуальної роботи)	Лекції, практичні заняття та самостійна робота	ІК ЗК01 СК01 СК02 СК06
3	ПРН 11. Застосовувати інструментарій нормативної та емпіричної політичної теорії, політичної методології, порівняльної та прикладної політології, міжнародних та глобальних студій у фаховій діяльності.	Проміжний та підсумковий контроль (залік, захист індивідуальної роботи)	Лекції, практичні заняття та самостійна робота	ІК ЗК01 СК01 СК06 СК08
4	ПРН 15. Конструювати дизайн, розробляти програму та виконувати політологічні дослідження з використанням сучасних методів, технологій та інструментарію політичного аналізу.	Проміжний та підсумковий контроль (залік, захист індивідуальної роботи)	Лекції, практичні заняття та самостійна робота	ІК ЗК05 СК01 СК08 СК09
5	ПРН 16. Презентувати результати теоретичних і прикладних досліджень фахівцям і широкій аудиторії, засобам масової інформації, експертам з інших галузей знань.	Проміжний та підсумковий контроль (залік, захист індивідуальної роботи)	Лекції, практичні заняття та самостійна робота	ІК ЗК01 СК01 СК09

14) Структура курсу:

Лекції, год.	Практичні заняття, год.	Лабораторні і заняття, год.	Курсовий проект/ курсозна робота РГР/Контрольна робота	Самостійна робота здобувача, год.	Форма підсумков ого контролю	
денна	36	34	-	Індивідуальна робота	110	залік
Сума годин:				180		
Загальна кількість кредитів ECTS				6,0		
Кількість годин (кредитів ECTS) аудиторного навантаження:				70(2,33)		

15) Зміст курсу

Лекції:

Змістовий модуль 1. «Організаційні та теоретичні основи наукової роботи»

Тема 1. Особливості наукового дослідження та наукової діяльності.

Предмет, мета і завдання курсу «Основи наукових досліджень».

Місце і роль дисципліни в підготовці майбутнього фахівця-політолога.

Тема 2. Наука як сфера людської діяльності.

Поняття та основні функції науки. Виникнення та розвиток науки. Парадигми та наукові революції. Об'єкт і предмет науки. Класифікація наук.

Тема 3. Політологія як наука.

Історичні етапи виникнення та розвитку політичної науки. Предмет та об'єкт дослідження, функції політології. Політологія в системі соціально-гуманітарного наукового знання.

Тема 4. Організація наукової діяльності в Україні.

Поняття наукової діяльності. Організація наукової діяльності в Україні. Національна академія наук України. Наукові дослідження у вищому навчальному закладі. Склад та підготовка наукових кадрів в Україні.

Тема 5. Теоретичні засади наукового дослідження.

Поняття та види наукового дослідження.

Ефективність наукового дослідження.

Шифр Спеціальності 052	Спеціальність «Політологія», ОП «Політичний менеджмент»	Сторінка

Київський національний університет
будівництва і архітектури
Кафедра
Політичних наук і права

Тема 6. Теоретичні підходи до наукових досліджень

Категоріально-понятійний апарат наукового дослідження.

Теоретичні підходи до наукових досліджень.

Тема 7. Логічні та діалектичні основи процесу наукового дослідження (4 год)

Процес наукового дослідження, його характеристики, структура та етапи проведення.

Тема наукового дослідження: критерії вибору, порядок конкретизації.

Поняття наукової проблеми та її види. Постановка і формулювання наукової гіпотези та її доказ.

Тема 8. Науковий стиль та форми наукової роботи(4 год)

Науковий стиль. Поняття політологічної термінології. Форми наукових праць

(реферат, курсова, дипломна, дисертація(автореферат), тези, стаття. Форми наукового спілкування (дискусія, колоквиум, симпозіум, конференція).

Змістовий модуль 2. Методологічні засади наукових досліджень

Тема 9. Методологія наукових досліджень: загальні положення.

Методологія науки як основа наукового дослідження. Методи наукового дослідження. Методологічні підходи політології. Проблема істинності, допустимості та доцільності при виборі методу дослідження.

Тема 10. Інформаційне забезпечення наукового дослідження(4 год)

Поняття та види інформаційного забезпечення наукового дослідження. Система джерел наукової інформації.

Пошук та відбір джерельної бази дослідження(етапи, організація роботи). Електронний пошук наукової інформації.

Тема 11. Студентське наукове дослідження: організація та виконання(8 год)

Роль науково-дослідної роботи у процесі підготовки фахівця - політолога. Форми науково-дослідної роботи студентів та її організація. Курсова та бакалаврська роботи з політології (вимоги, етапи, підбір джерел, складання плану, написання та оформлення, порядок захисту та оцінювання)

Тема 12. Академічна доброчесність у науково-дослідній роботі(4 год)

Поняття академічної доброчесності. Види академічної недоброчесності. Явище плагіату. Відповідальність та правові засади боротьби з проявами академічної недоброчесності.

Тема 13. Підготовка кваліфікаційних робіт та процедура їх захисту(6 год)

Вибір теми. Призначення наукового керівника. Розробка графіку роботи. Підготовчий етап. Робота над змістом та текстом. Оформлення роботи.

Практичні заняття :

Змістовий модуль 1.

Тема 1. Особливості наукового дослідження та наукової діяльності.

Тема 2. Наука як сфера людської діяльності.

Тема 3. Політологія як наука .

Тема 4. Організація наукової діяльності в Україні

Тема 5. Теоретичні засади наукового дослідження.

Тема 6. Теоретичні підходи до наукових досліджень.

Тема 7. Логічні та діалектичні основи процесу наукового дослідження

Тема 8. Науковий стиль та форми наукової роботи

Змістовий модуль 2.

Тема 9. Методологія наукових досліджень: загальні положення.

Тема 10. Поняття та види інформаційного забезпечення наукового дослідження

Тема 11-13. Студентське наукове дослідження: організація та виконання (4 год)

Тема 14-15. Академічна доброчесність у науково-дослідній роботі.

Тема 16-17. Підготовка кваліфікаційних робіт та процедура їх захисту.

Теми індивідуальних завдань та контрольних робіт

(на вибір студентів)

1. Предмет і сутність науки як сфери людської діяльності.

2. Історія становлення та розвитку науки.

3. Понятійний апарат, зміст та класифікація наук.

4. Організація наукової діяльності в Україні.

5. Процес наукового дослідження, його характеристика та етапи проведення.

6. Гіпотеза, її місце та роль в науковому дослідженні.

Шифр Спеціальності 052	Спеціальність «Політологія», ОП «Політичний менеджмент»	Сторінка

Київський національний університет
будівництва і архітектури
Кафедра
Політичних наук і права

7. Вибір теми та реалізація наукового дослідження.
8. Ефективність наукових досліджень.
9. Поняття про методологію досліджень, види та функції наукових досліджень.
10. Методи та техніка наукових досліджень.
11. Методи досліджень на емпіричному та теоретичному рівнях.
12. Поняття про наукову інформацію та її роль у проведенні наукових досліджень.
13. Історичні етапи виникнення та розвитку політичної науки.
14. Джерела інформації та їх використання у науково-дослідній роботі.
15. Значення мережі Інтернет для наукового дослідження.
16. Поняття та принципи академічної доброчесності.

16) Основна література:

Підручники:

1. Бебик В.М. Політологія: наука і навчальна дисципліна: Підручник. К.: Каравела, 2009. С. 346-411.
2. Данильян О.Г. Методологія наукових досліджень: підручник. Харків: Право, 2019. 368 с
3. Дещинський Л.С. Історія науки і техніки України: підруч. для студентів вищ. навч. закл. Львів: Растр-7, 2011. 327 с.
4. Клименюк О.В. Виклад та оформлення результатів наукового дослідження: підруч. Ніжин: Аспект-Поліграф, 2007. 398 с.
5. Основи наукових досліджень: підручник / [В.І.Саюк та ін.; за ред. В.І.Саюк, Є.Р.Чернишової]; Нац. акад. пед. наук України, Ун-т менедж. освіти. К.: Педагогічна думка, 2012. 143 с.
6. Шейко В.М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності: підручник. К.: Знання, 2006. 307 с.

Навчальні посібники:

Мальська М. Основи наукових досліджень: навч. посіб. Львів: Вид-во ЛНУ ім. І.Франка, 2020. 226 с.

Методичні роботи:

Основи наукових досліджень: методичні рекомендації з підготовки до практичних занять, виконання індивідуальних завдань та самостійної роботи для студентів спеціальності 052 «Політологія». Уклад. В.Л. Згурська. Київ-Тернопіль: КНУБА, Ф-ОП Шпак В.Б., 2020. 22 с.

17) Додаткові джерела:

1. Політична наука в Україні. 1991–2016 : у 2 т. Т. 1. Політична наука: західні тренди розвитку й українська специфіка / НАН України, Ін-т політ. і етнонац. досліджень ім. І. Ф. Кураса; редкол.: чл.-кор. НАН України О. Рафальський (голова), д-р політ. наук М. Кармазіна, д-р іст. наук О. Майборода; автор передм. О. Рафальський; відп. ред. і упоряд. М. Кармазіна. К.: Парлам. вид-во, 2016. 656 с.
2. Т. 2. Теоретико-методологічні засади і концептуальні підсумки вітчизняних досліджень / НАН України, Ін-т політ. і етнонац. досліджень ім. І. Ф. Кураса; редкол.: чл.-кор. НАН України О. Рафальський (голова), д-р політ. наук М. Кармазіна, д-р іст. наук О. Майборода; відп. ред. і упоряд. О. Майборода. К.: Парлам. вид-во, 2016. 704 с.
3. Вовк В. Основи системного аналізу. Львів, 2019. 248 с.

18) Система оцінювання навчальних досягнень (розподіл балів):

Поточне оцінювання		Індивідуальне завдання	Залік	Сума балів
ЗМ1	ЗМ2			
20	20	30	30	100

19) Умови допуску до підсумкового контролю:

Умовою допуску до здачі заліку є захист індивідуальної роботи та відвідування лекційних занять. З поважної причини (хвороба чи інші обставини непереборної сили) відвідування лекційних занять може бути замінено на виконання реферату за темою лекційного заняття для врахування балів у підсумковому контролі.

20) Політика щодо академічної доброчесності:

Списування під час тестування та інших опитувань, які проводяться у письмовій формі, заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). У разі виявлення фактів списування з боку здобувача він отримує інше завдання. У разі повторного виявлення призначається додаткове заняття для проходження тестування.

Шифр Спеціальності 052	Спеціальність «Політологія», ОП «Політичний менеджмент»	Сторінка

Київський національний університет
будівництва і архітектури
Кафедра
Політичних наук і права

21) Посилання на сторінку електронного навчально-методичного комплексу дисципліни:
<https://org2.knuba.edu.ua/course/view.php?id=2633>